

Karikkilan lukion  
toiminnallinen yhdenvertaisuus-  
ja tasa-arvosuunnitelma

päivitetty 28.10.2021

# 1. Peruslähtökohdat

## 1.1 Millainen on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen lukio

- Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa koulussa opiskelijavalinnat tehdään peruskoulun päättötodistuksen perusteella yhdenvertaisesti.
- Opetuksen järjestämisessä tarjotaan riittävät resurssit ja oppimisen tuki riippumatta sukupuolesta, etnisestä taustasta, perhetilanteesta, varallisuudesta, vammasta, terveydentilasta tai sukupuolisesta suuntautumisesta. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden monipuoliset kiinnostuksen kohteet.
- Opetuksessa käytetään monipuolisia opetusmenetelmiä, joita täydennetään yksilöllisellä tuella.
- Opiskelijoiden oppimista arvioidaan monipuolisesti, opiskelijoille ilmoitetun ja ennalta sovituin yhtäläisin kriteerein. Opiskelijoille annetaan mahdollisuus näyttää osaaminen eri tavoin.
- Oppilaitoksessa pyritään ehkäisemään ja poistamaan sukupuoleen perustuvaa ja seksuaalista häirintää, ja puuttumaan välittömästi havaittuun häirintään. Tuetaan opiskelijoiden oikeutta olla oma itsensä.

## 1.2 Mitkä asiat koulussa voivat estää yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista

- ennakkoluulot
- tietämättömyys
- taloudellinen tilanne
- asenteet
- stereotypit
- haastavat kotiolo
- elämänhallinnan haasteet
- paikallinen kulttuuri
- ihmissuhteet, ryhmädynamiikka

## 1.3 Mitkä asiat edistävät sukupuolten tasa-arvoa koulussa

- Avoin ja turvallinen ilmapiiri
- mediakasvatus
- epätasa-arvoa ylläpitävien asenteiden ja roolien tunnistaminen ja purkaminen

## 1.4 Millä edellytyksellä ja toimintatavoilla oppilailla on sukupuolesta tai taustasta riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa koulun toimintaan

- Avoin ja turvallinen ilmapiiri
- Hiljaisten ääni kuuluviin
- Lisää kahdenkeskisiä keskusteluja
- Yhteys rehtoriin tarvittaessa helppoa
- Anonyymien palautteenantamisen mahdollisuus

## 1.5 Miten puututaan häirintään ja ennaltaehkäistään sitä

- Koulun yhteinen me-henki ja sen luominen
- Häirintään puututaan välittömästi tilanteen vaatimalla tavalla

# 2. Selvitys koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotilanteesta

## 2.1 Perustiedot

Karkkilan lukiossa työskentelee rehtorin lisäksi 9 lukion opettajaa ja 4 lukion ja yläkoulun yhteistä opettajaa, yksi Nyhkälän koulun kanssa yhteinen opettaja sekä yksi eri kouluissa kiertävä opettaja. Opettajista ja rehtoreista yhteensä kolme on miehiä ja loput naisia. Opettajissa on kattavasti eri-ikäisiä ihmisiä edustettuna, tosin aivan nuorimmat mahdolliset ikäluokat opettajakunnasta puuttuvat.

Opiskelijoita Karkkilan lukiossa oli lukuvuoden 2021-2022 alkaessa 173. Lukiossa oli tuolloin 7 tyttöä enemmän kuin poikaa. Sukupuolten välinen ero lukumäärissä on tasaantunut viime vuosina.

## 2.2. Kyselyn tulokset

Karkkilan lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely toteutettiin elokuussa 2021 lukion 2.-4. vuosikursseilla samaan aikaan. Vastauksia kertyi 87 opiskelijalta. Toisen, kolmannen ja neljännen vuosikurssin lukiolaisia oli kokonaisuudessaan 110. Vastausprosentti oli siis 79%, mikä oli täsmälleen sama kuin kaksi vuotta aikaisemmin tehdyssä kyselyssä. Vastauksista enemmistö (52 kpl, 59,8%) oli tytöiltä ja loput (35 kpl, 40,2%) pojilta. Kukaan ei ilmoittanut sukupuolekseen Muu.

Kolme neljästä tulee mielellään kouluun (65/22) ja valtaosa tuntee olonsa turvalliseksi koulussa (85/2). Kouluun mielellään tulevien suhteellinen osuus on kasvanut voimakkaasti verrattuna edelliseen kyselyyn vuonna 2019.

Kyselyssä jopa 28 vastaajaa koki, ettei voi kääntyä kenenkään puoleen, jos on huolia. Edellisessä kyselyssä 24 vastasi näin.

23% vastaajista kokee, että koulussa ei voi olla omanlaisensa rauhassa, edellisessä kyselyssä 13%. 28% kokee, että sukupuoli vaikuttaa siihen, miten opettaja kohtelee opiskelijaa. Tämä osuus oli hieman alentunut kahden vuoden takaisesta. 90% vastaajista kuitenkin kokee, että kaikkia kannustetaan yhtä paljon sukupuolesta riippumatta, 94% kokee, että kaikkia kannustetaan tekemään itseä kiinnostavia oppiainevalintoja sukupuolesta riippumatta, ja 76% kokee, että opettajat eivät aseta erilaisia vaatimuksia sukupuolesta riippuen.

Loukkaavien tai härskien puheiden määrä on havainnoissa selvässä kasvussa. Nyt 33% prosenttia kertoo havainneensa tällaista käytöstä. Vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvaa huomauttelua ilmoittaa neljäsosa vastaajista kokeneensa. Epäasiallisia puheluita tai viestejä raportoi 14% vastaanottaneensa, ja lähentelyä 9%. Näiden osuus on voimakkaassa kasvussa – aiemmin oli vain muutamia yksittäisiä merkintöjä. Harva kuitenkaan kertoo henkilökunnalle ahdistavaksi koetusta käytöksestä (2 kyllä /46 ei). Tämä tulos on aivan muuttumaton kahden vuoden takaiseen verrattuna. 21 vastaajaa 87 vastaajasta seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua, samoin 17 vastaajaa 87 vastaajasta on havainnut vammaisuuteen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua.

Puheen tasolla suurempi osuus suurempi etniseen taustaan, vammaisuuteen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvissä kysymyksissä kuin varsinaisen syrjinnän havainnoissa.

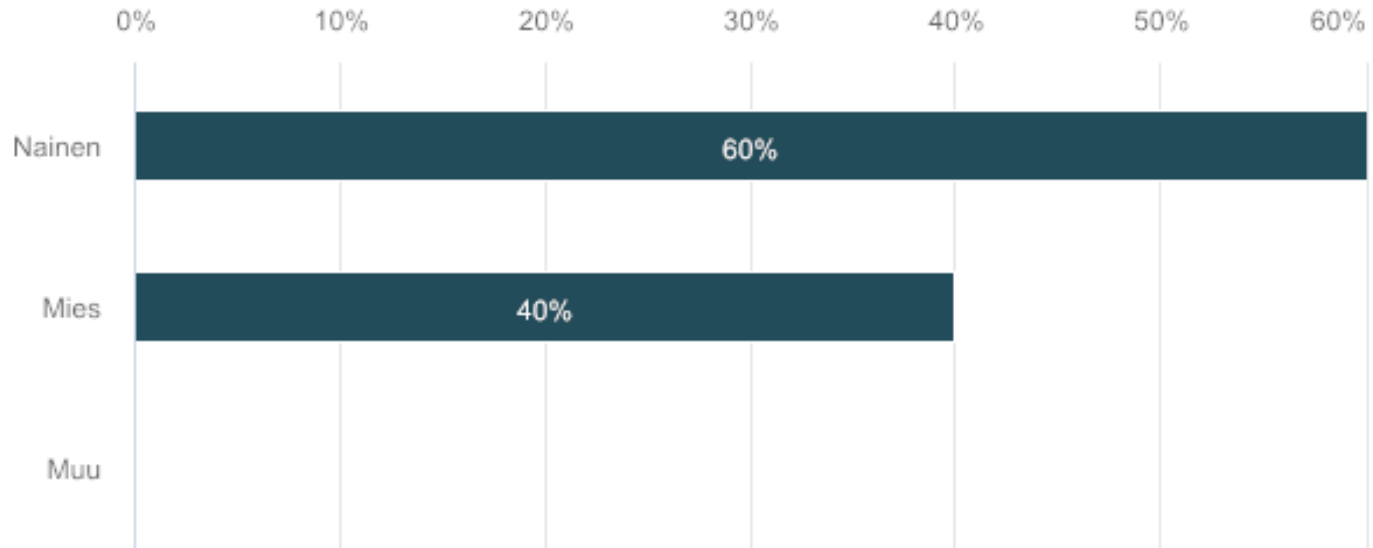
Kaksi vastaajaa on kokenut henkilökunnan osallistuneen häirintään, aikaisemmassa kyselyssä yksi.

Kyselyn tulokset kokonaisuudessaan:

Vastaajien kokonaismäärä: 87

### 1. Sukupuolesi

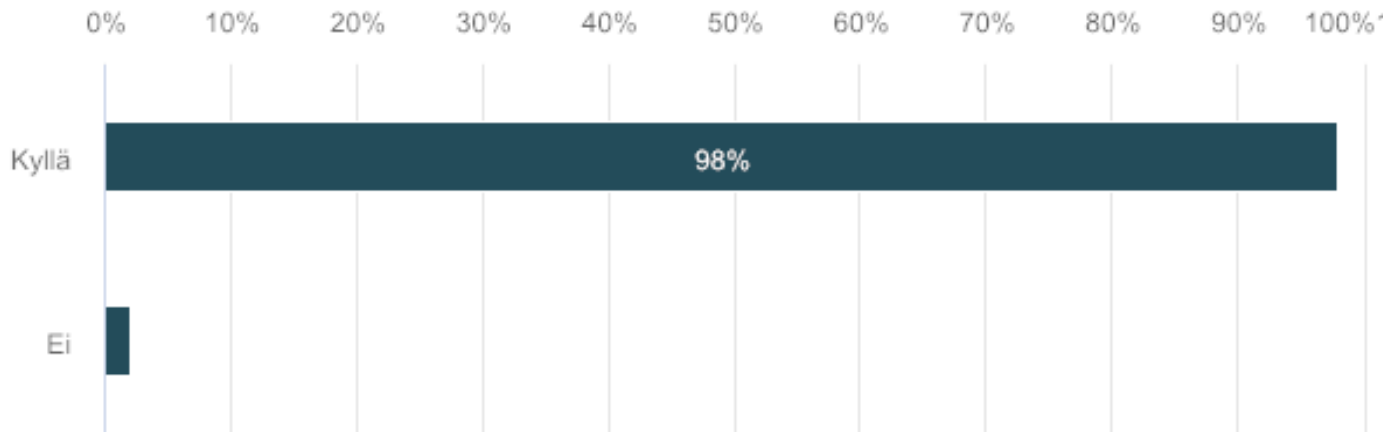
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Nainen	52	59,8%
Mies	35	40,2%
Muu	0	0,0%

## 2. Tunnetko olosi turvalliseksi koulussa?

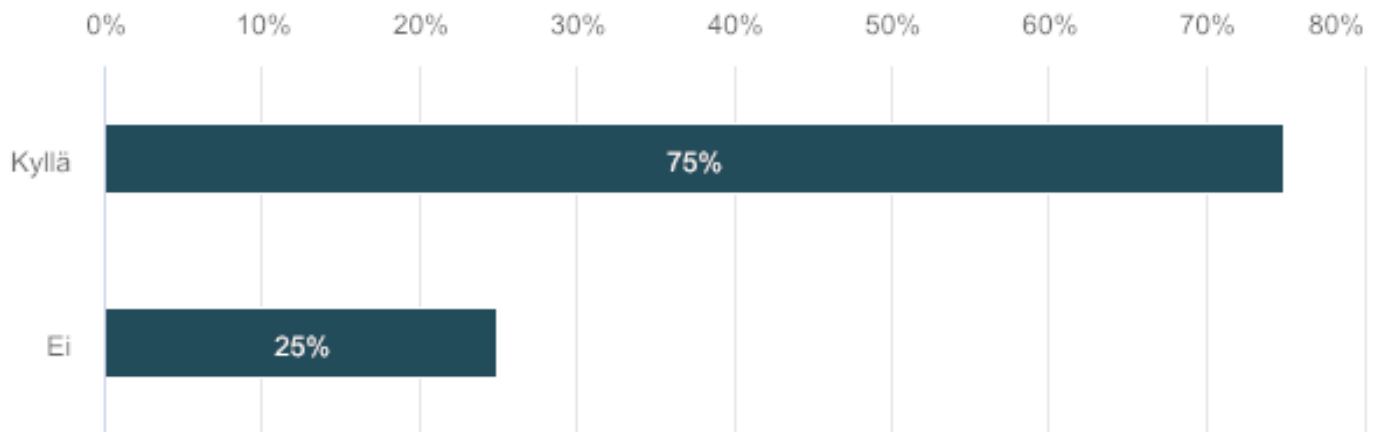
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	85	97,7%
Ei	2	2,3%

## 3. Tuletko mielelläsi kouluun?

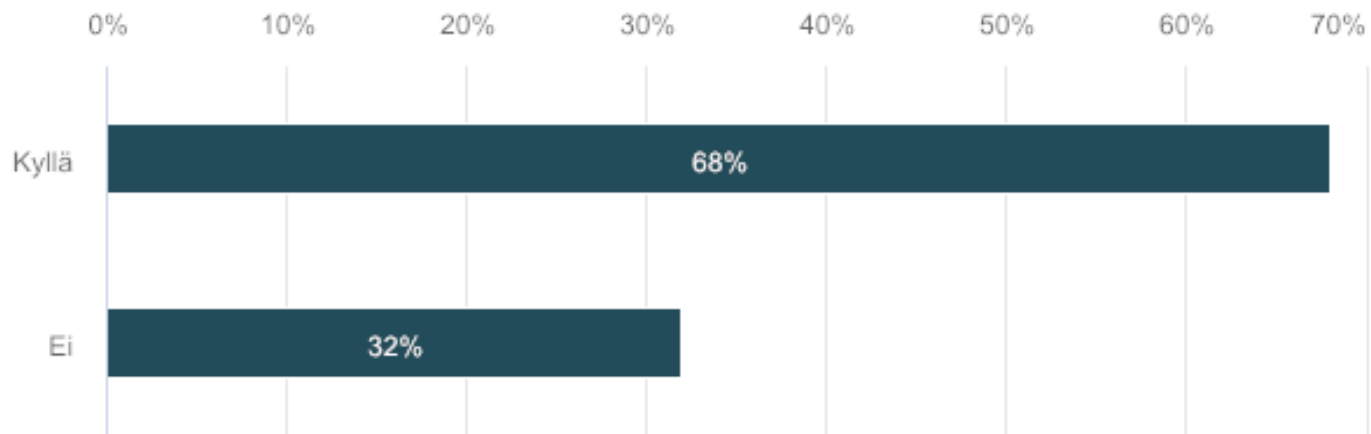
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	65	74,7%
Ei	22	25,3%

#### 4. Jos sinulla on huolia, koetko voivasi kääntyä opettajan, kuraattorin, terveydenhoitajan tai psykologin puoleen?

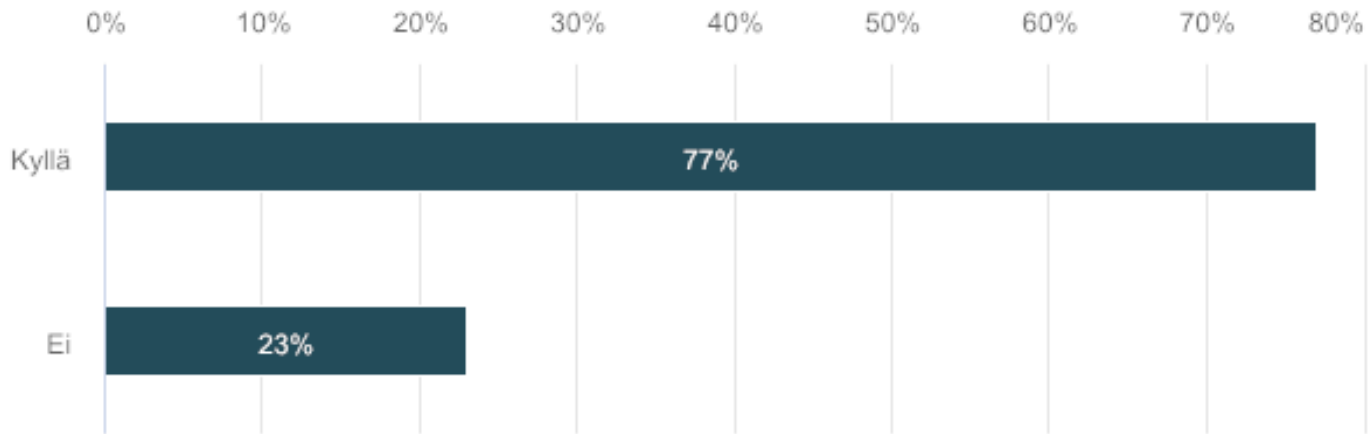
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	59	67,8%
Ei	28	32,2%

## 5. Koulussa jokainen saa rauhassa olla omanlaisensa

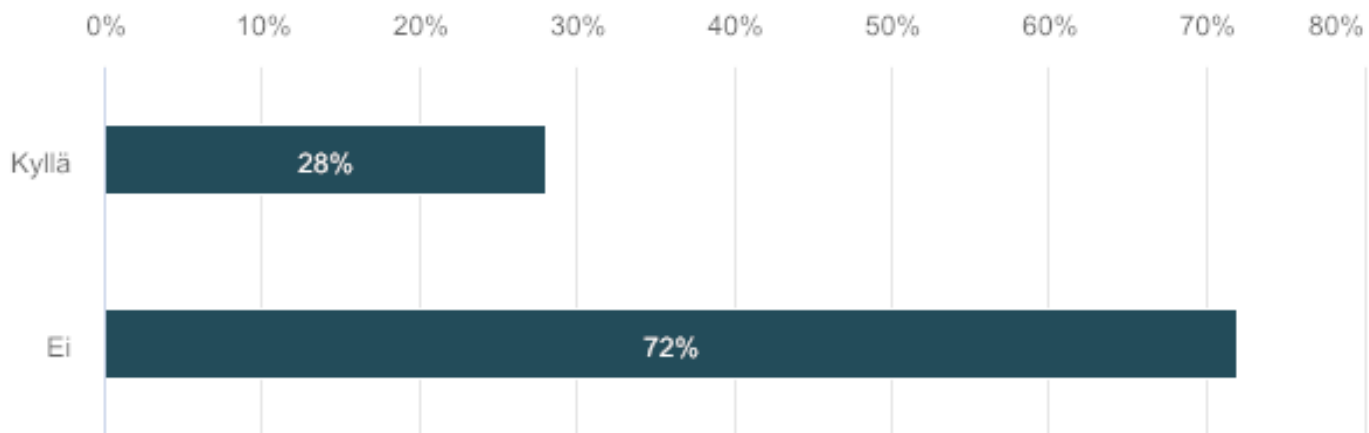
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	67	77,0%
Ei	20	23,0%

## 6. Opiskelijan sukupuoli vaikuttaa siihen, miten opettaja häntä kohtelee?

Vastaajien määrä: 87

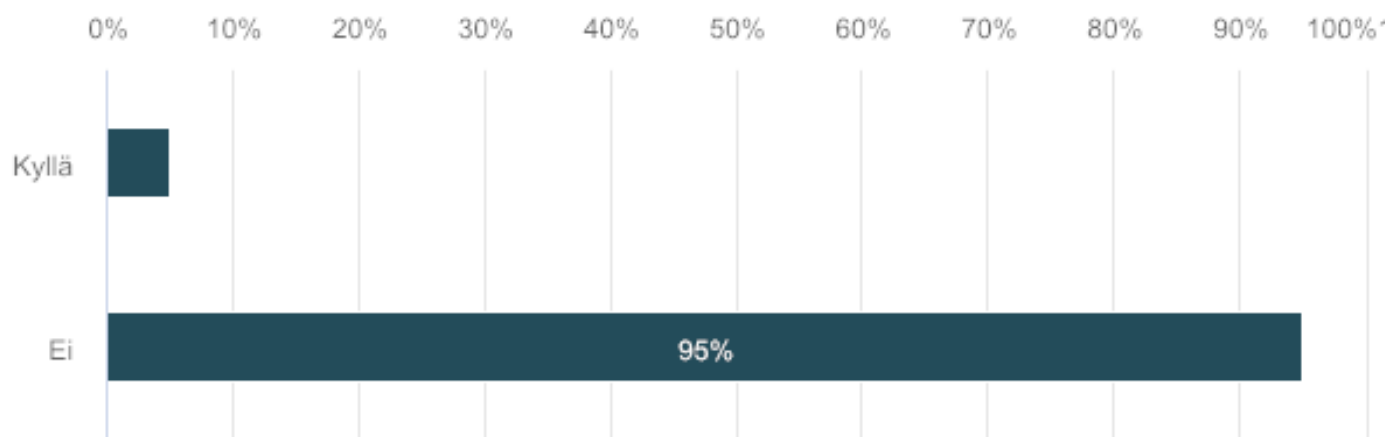


	n	Prosentti
Kyllä	24	27,6%
Ei	63	72,4%



## 7. Opiskelijan sukupuoli vaikuttaa opintosuoritusten arviointiin?

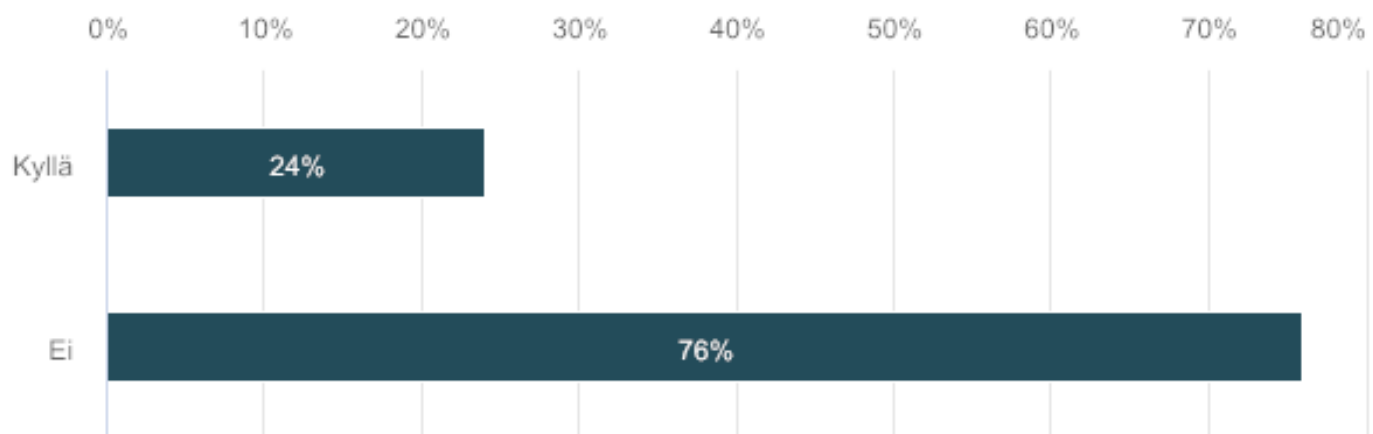
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	4	4,6%
Ei	83	95,4%

## 8. Opettajat asettavat erilaisia vaatimuksia opiskelijan sukupuolesta riippuen?

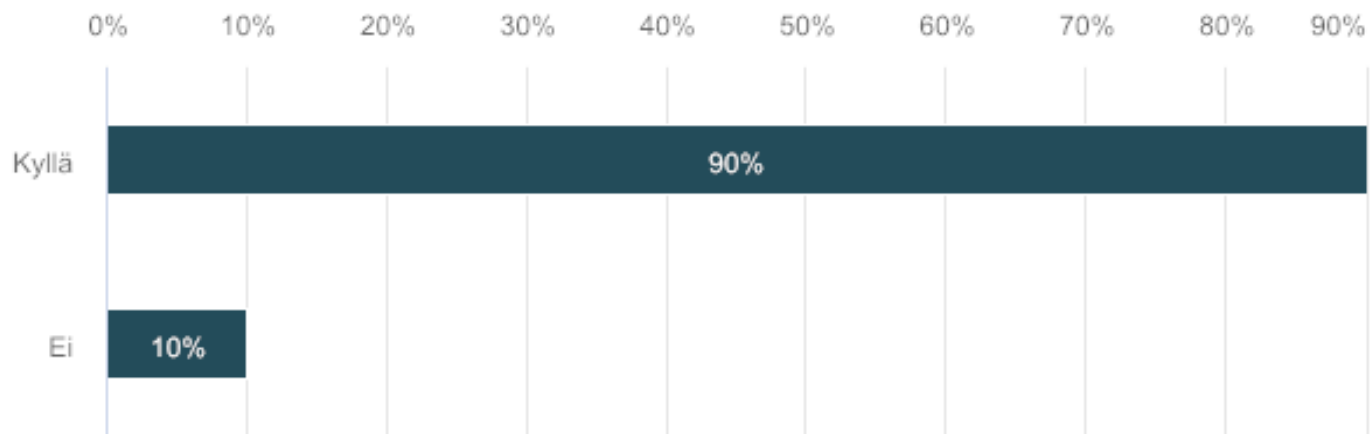
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	21	24,1%
Ei	66	75,9%

### 9. Kaikkia kannustetaan yhtä paljon sukupuolesta riippumatta?

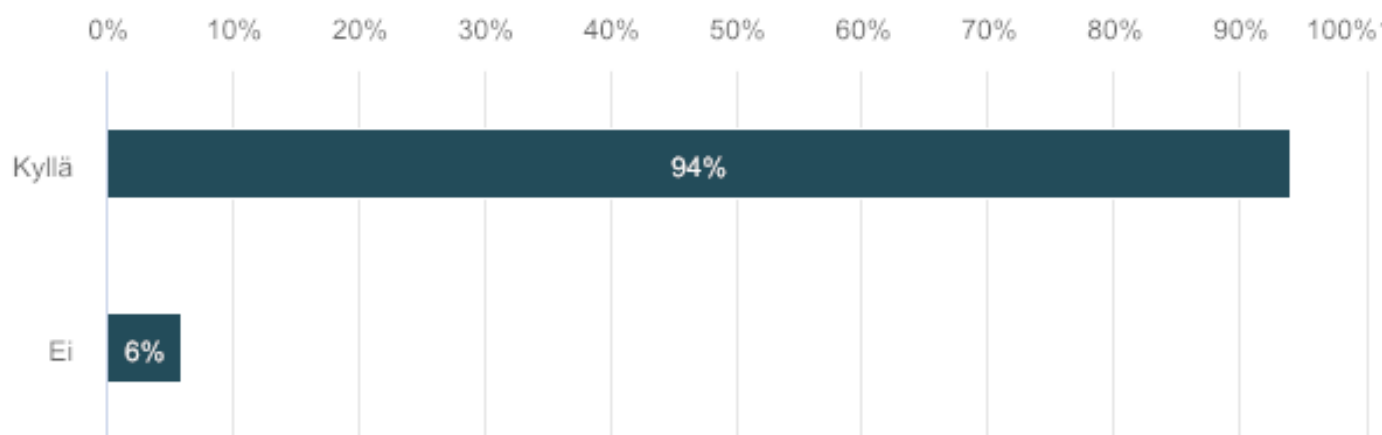
Vastaajien määrä: 86



	n	Prosentti
Kyllä	77	89,5%
Ei	9	10,5%

### 10. Kaikkia kannustetaan tekemään itseä kiinnostavia oppiainevalintoja opiskelijan sukupuolesta riippumatta?

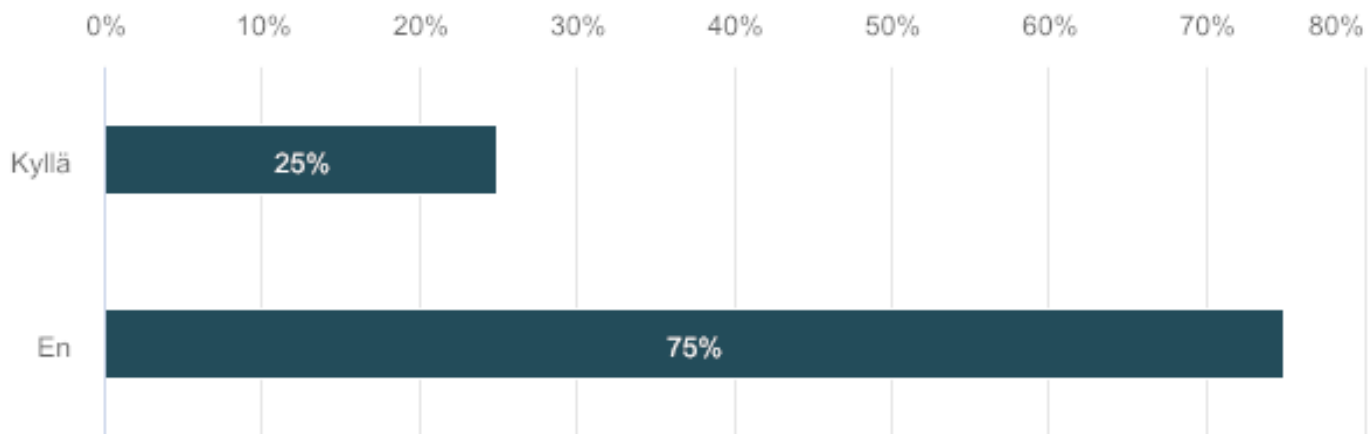
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	82	94,3%
Ei	5	5,7%

### 11. Vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvia ikäviä huomautuksia tai nimittelyä?

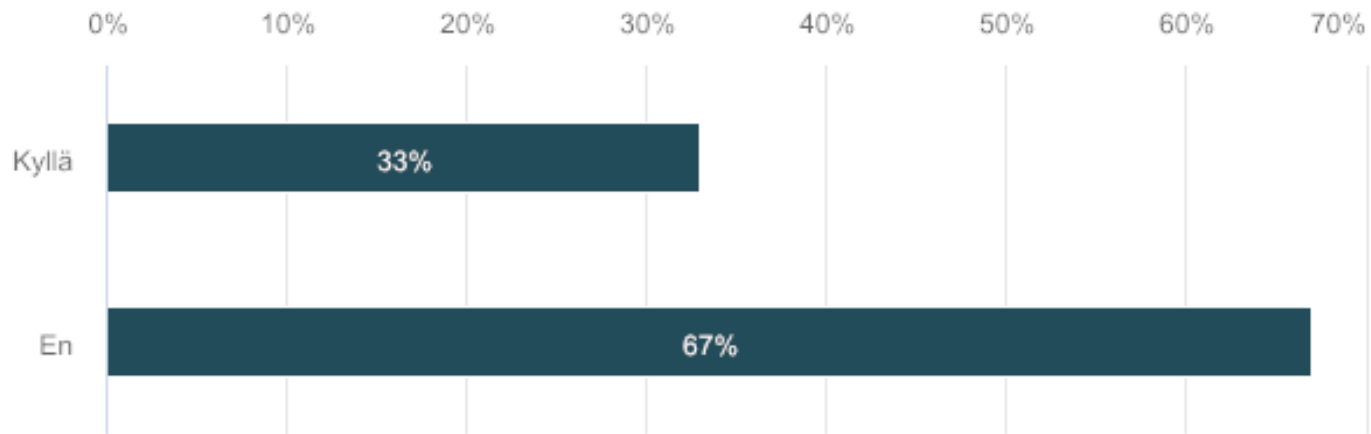
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	22	25,3%
En	65	74,7%

### 12. Loukkaavaa kaksimielistä tai härskiä puhetta?

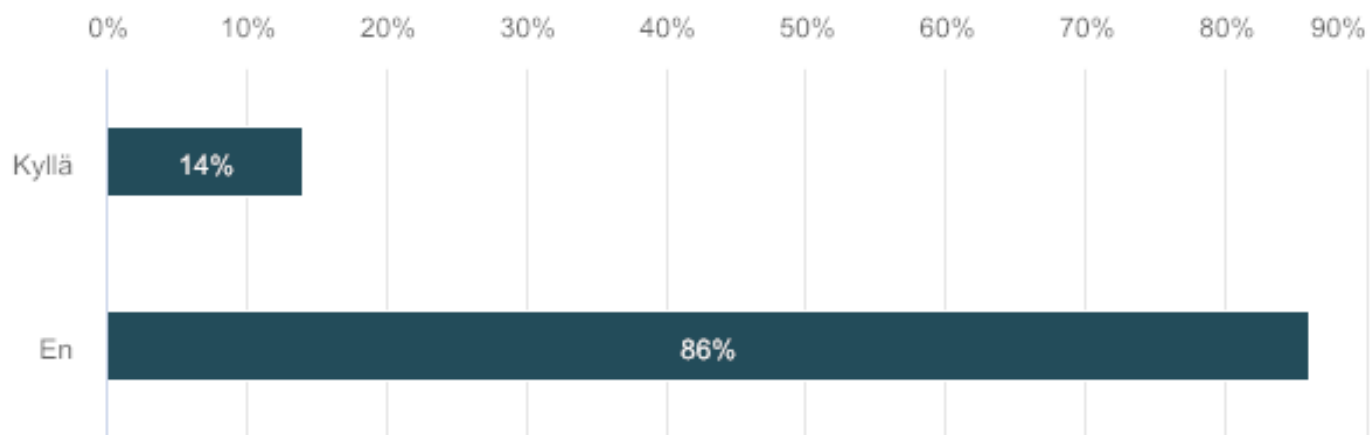
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	29	33,3%
En	58	66,7%

### 13. Epäasiallisia viestejä tai puheluita, jotka koit ahdistaviksi?

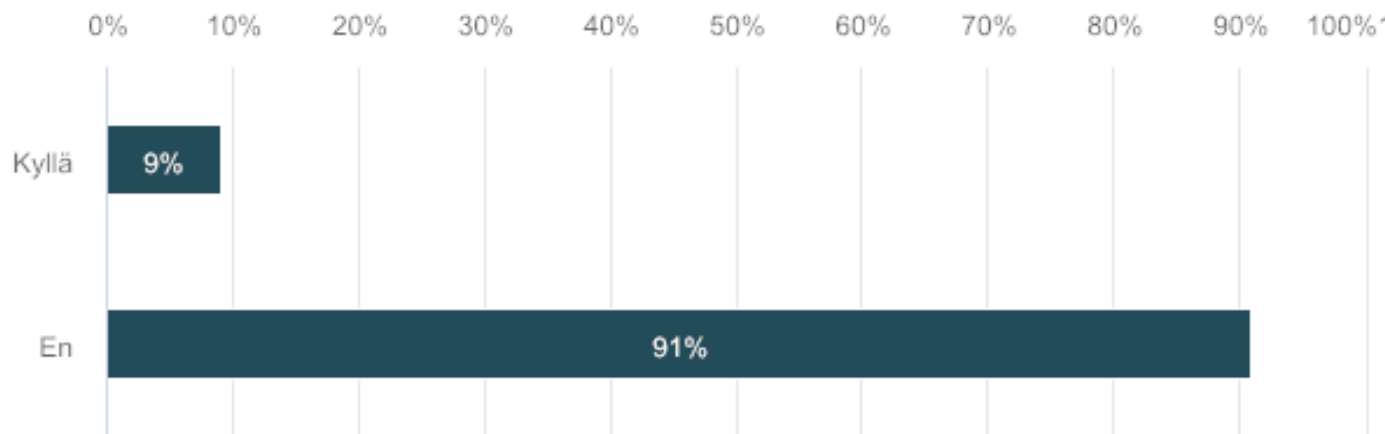
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	12	13,8%
En	75	86,2%

#### 14. Lähentelyä tai fyysistä koskettelua, jonka koit epämiellyttäväksi tai ahdistavaksi?

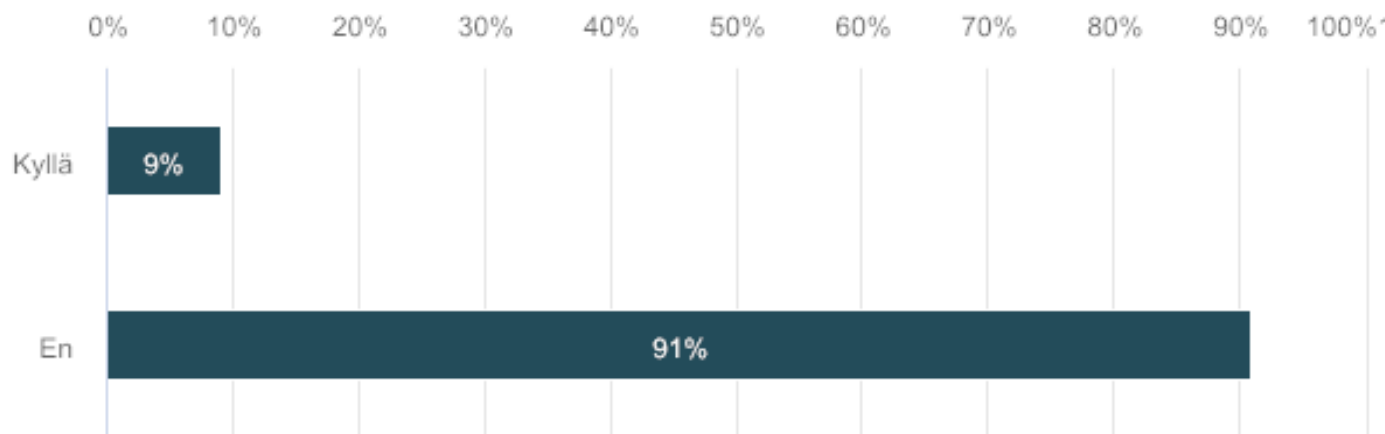
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	8	9,2%
En	79	90,8%

#### 15. Muuta, jonka olet kokenut seksuaaliseksi ahdisteluksi?

Vastaajien määrä: 87

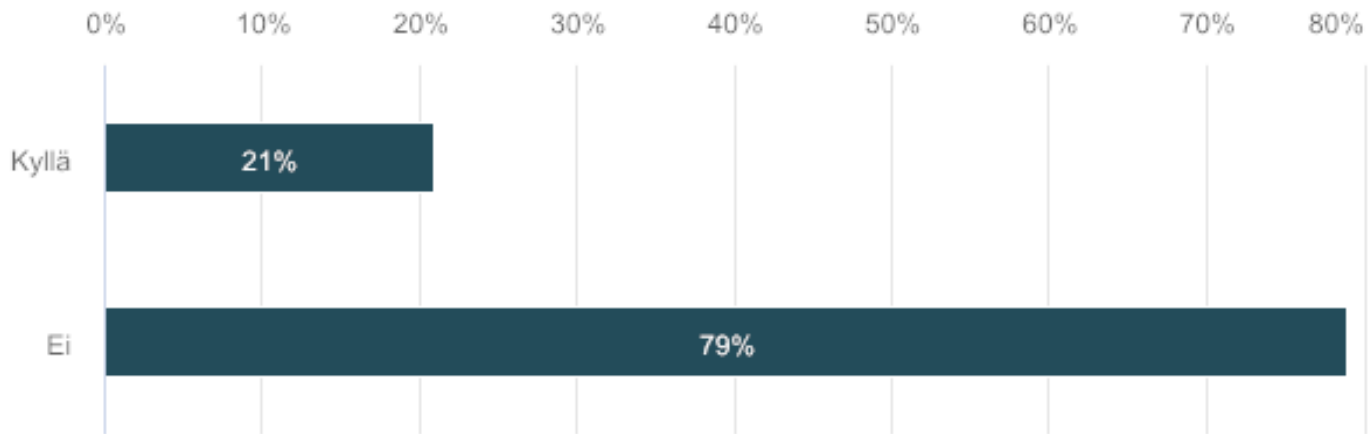


	n	Prosentti
Kyllä	8	9,2%

En	7 9	90,8%

### 16. Kohdistuiko häirintä sinuun?

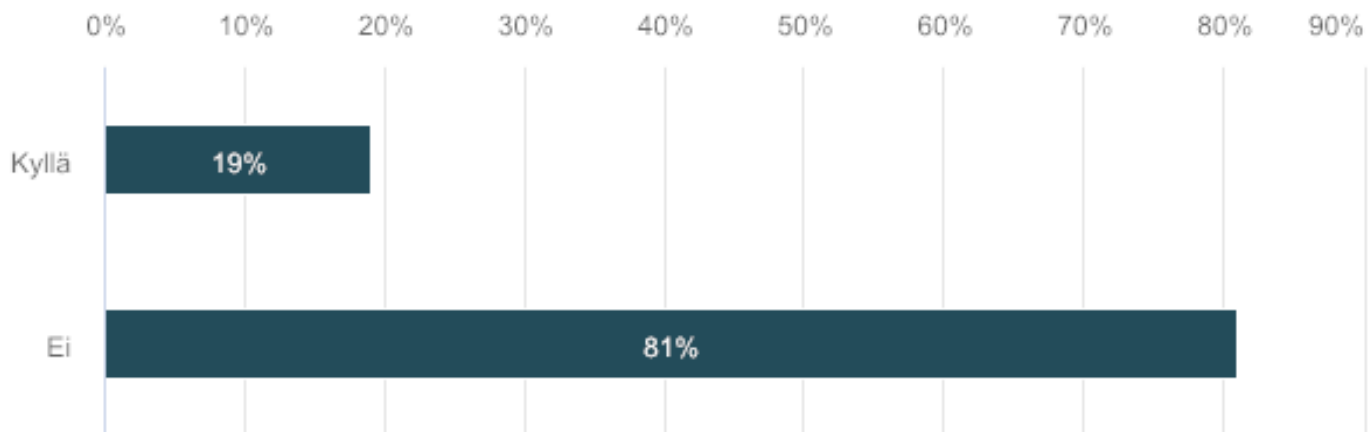
Vastaajien määrä: 53



	n	Prosentti
Kyllä	11	20,8%
Ei	42	79,2%

### 17. Kerroitko häirintään syylistyneelle, että hänen tulisi lopettaa ahdistavaksi tai epämiellyttäväksi koettu käytös?

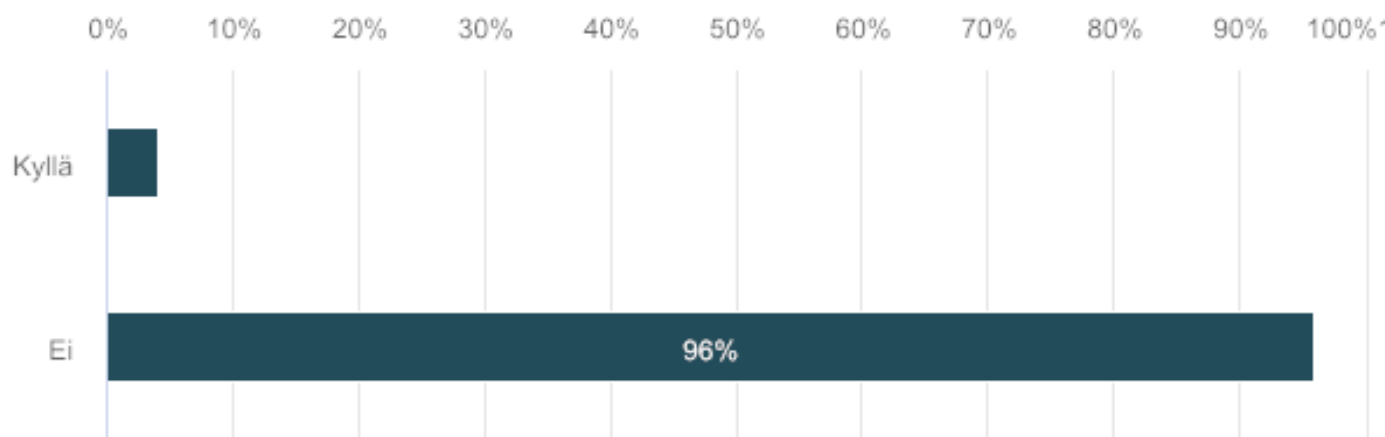
Vastaajien määrä: 48



	n	Prosentti
Kyllä	9	18,7%
Ei	39	81,3%

### 18. Saatoitko häirintätapausten henkilökunnan tietoon?

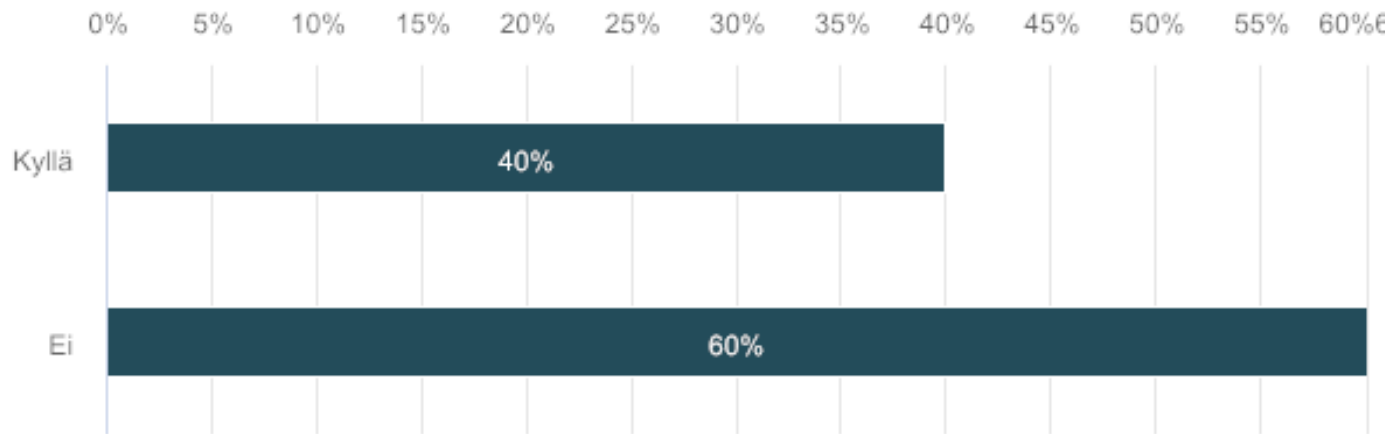
Vastaajien määrä: 48



	n	Prosentti
Kyllä	2	4,2%
Ei	46	95,8%

### 19. Syllistykö häirintään toinen opiskelija?

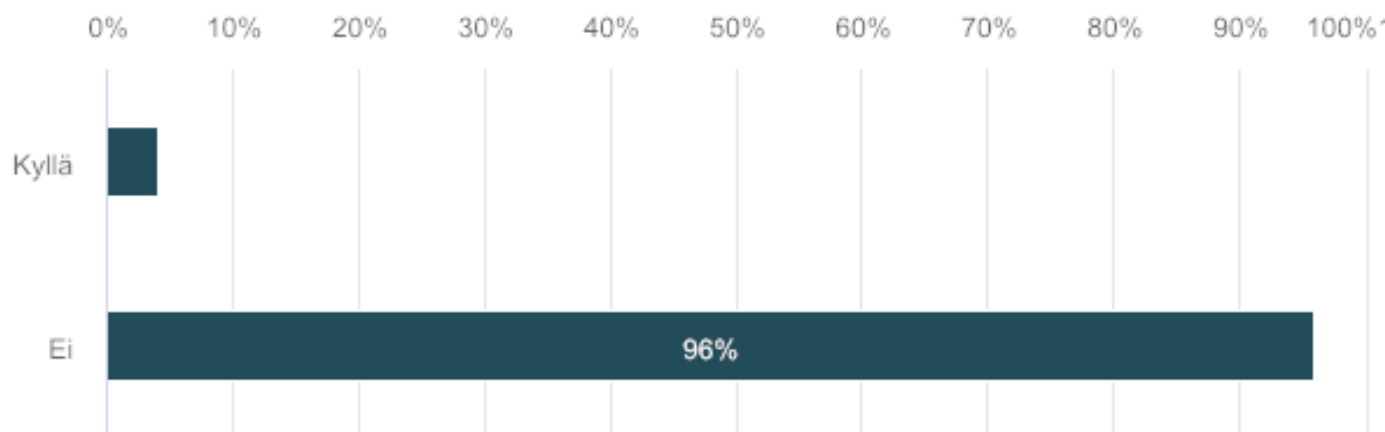
Vastaajien määrä: 48



	n	Prosentti
Kyllä	19	39,6%
Ei	29	60,4%

## 20. Kuuluiko häirintään syylistynyt koulun henkilökuntaan?

Vastaajien määrä: 48



	n	Prosentti
Kyllä	2	4,2%



Ei	4 6	95,8%

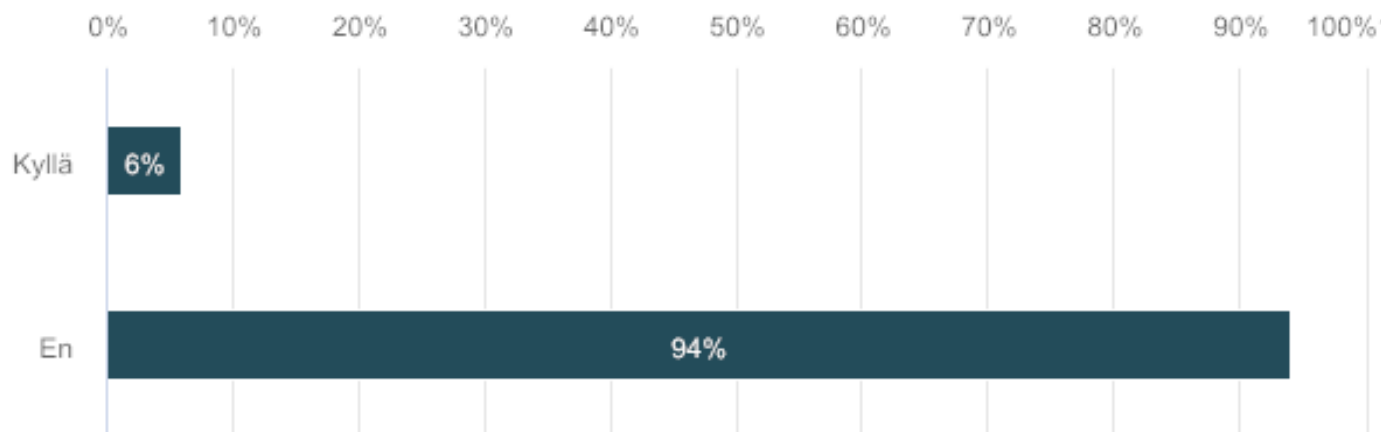
## 21. Missä edellämainittu häirintä tapahtui?

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
ei
Tunnilla
-
välitunneilla ja liikuntatunneilla, (vapaa-ajalla)
Netissä
Koulukäytävällä, koulun puistossa "areenalla" ja koulu luokissa.
ei missään
Koulussa
Koulussa
Ei ole tapahtunut
Koulussa

## 22. Etniseen taustaan tai uskontoon perustuvaa syrjintää?

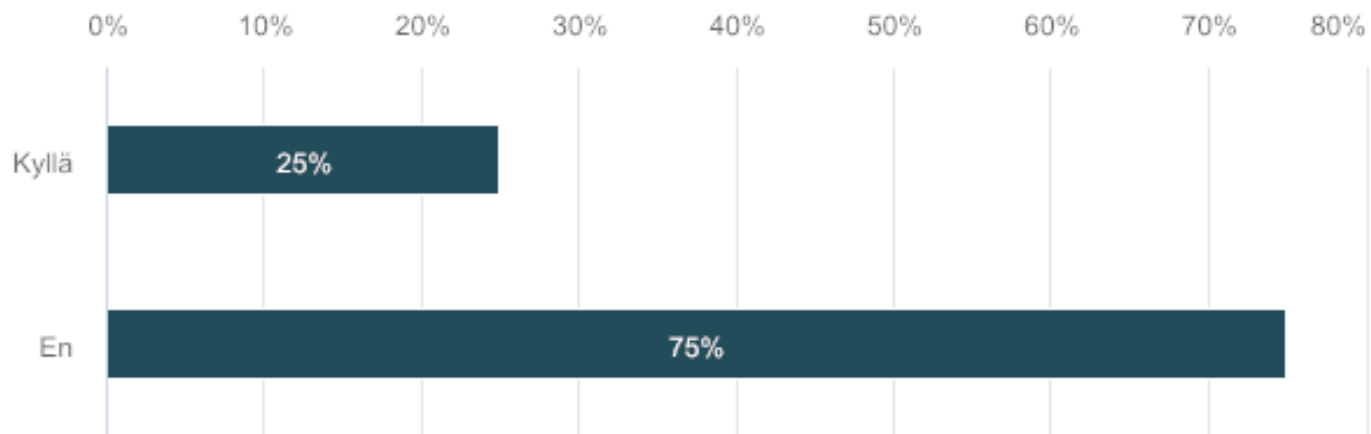
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	5	5,7%
En	82	94,3%

### 23. Etniseen taustaan tai uskontoon perustuvaa vitsailua tai vähättelyä

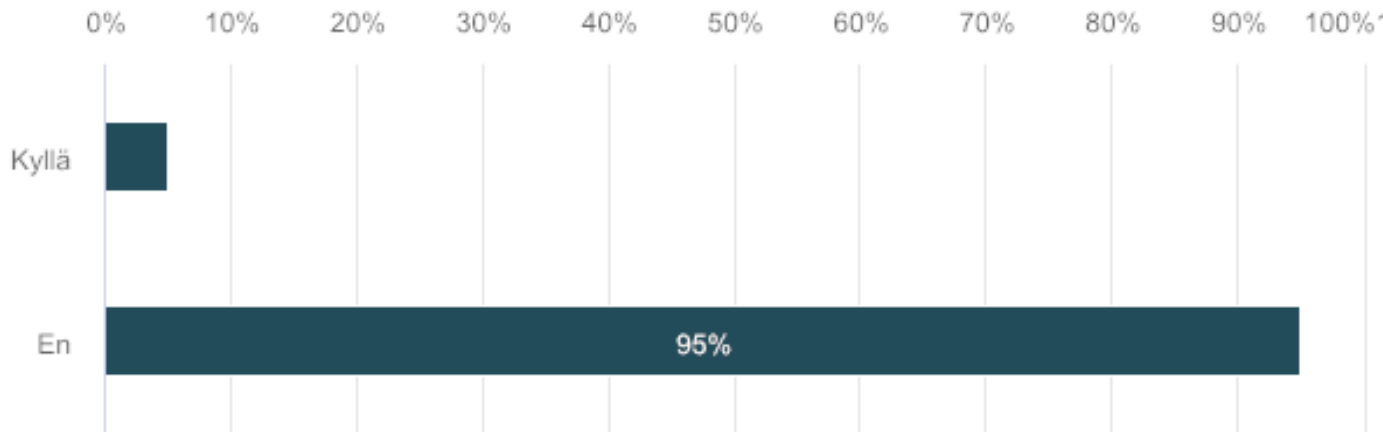
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	22	25,3%
En	65	74,7%

## 24. Vammaisuuteen perustuvaa häirintää?

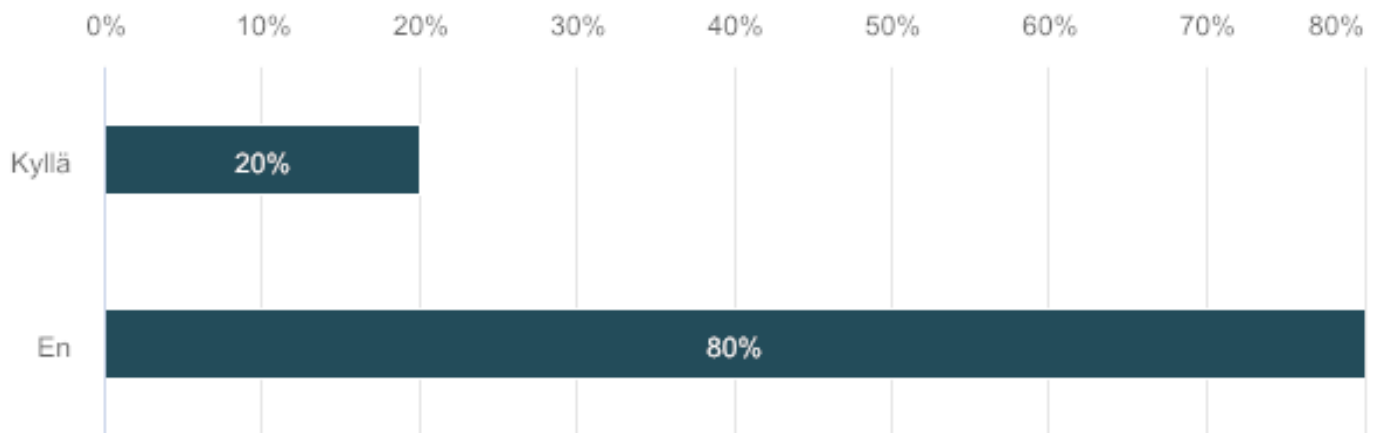
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	4	4,6%
En	83	95,4%

## 25. Vammaisuuteen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua?

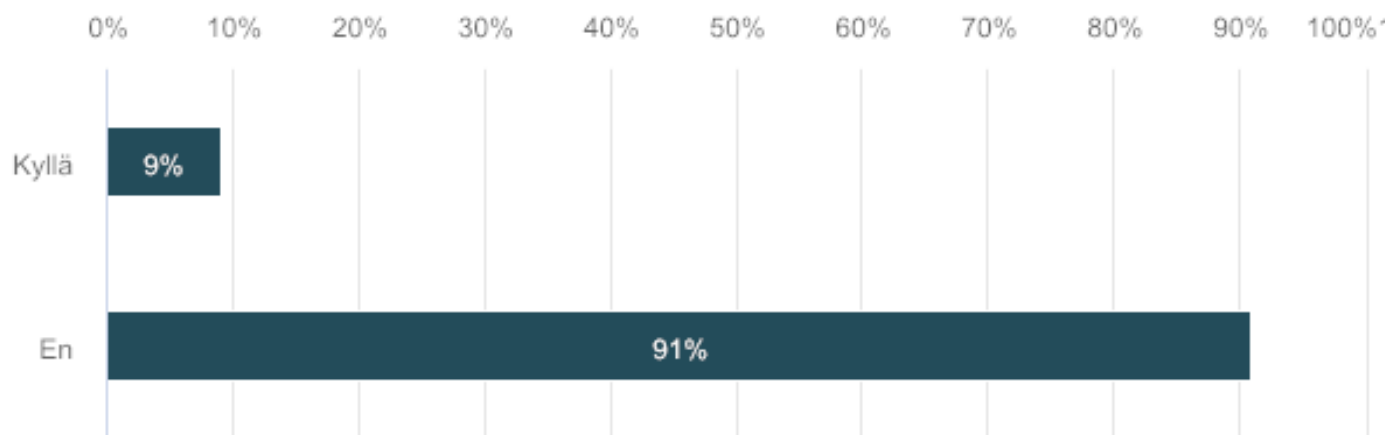
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	17	19,5%
En	70	80,5%

## 26. Seksuaalisuuteen perustuvaa häirintää?

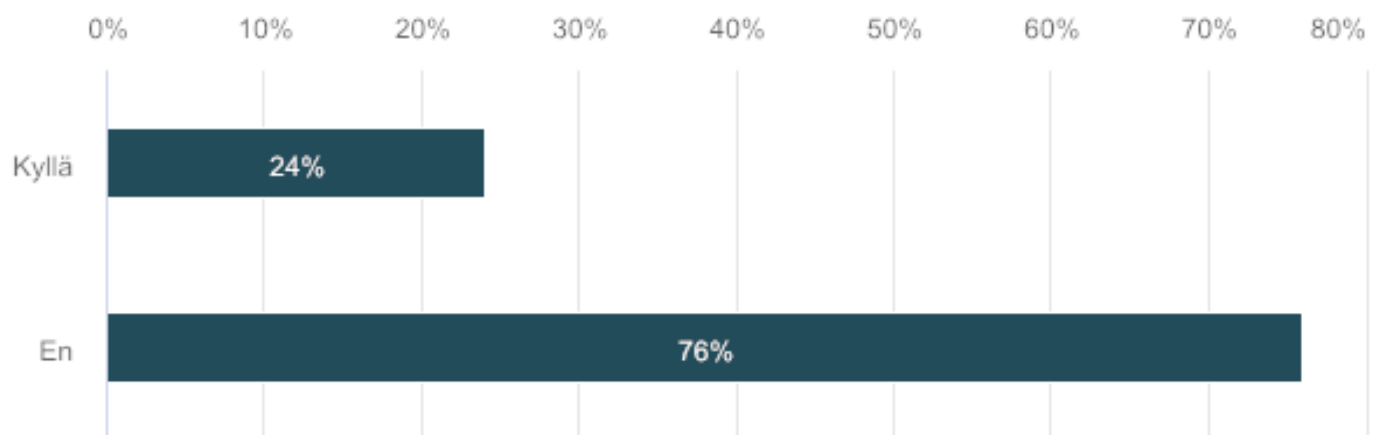
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	8	9,2%
En	79	90,8%

## 27. Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa vähättelyä tai vitsailua?

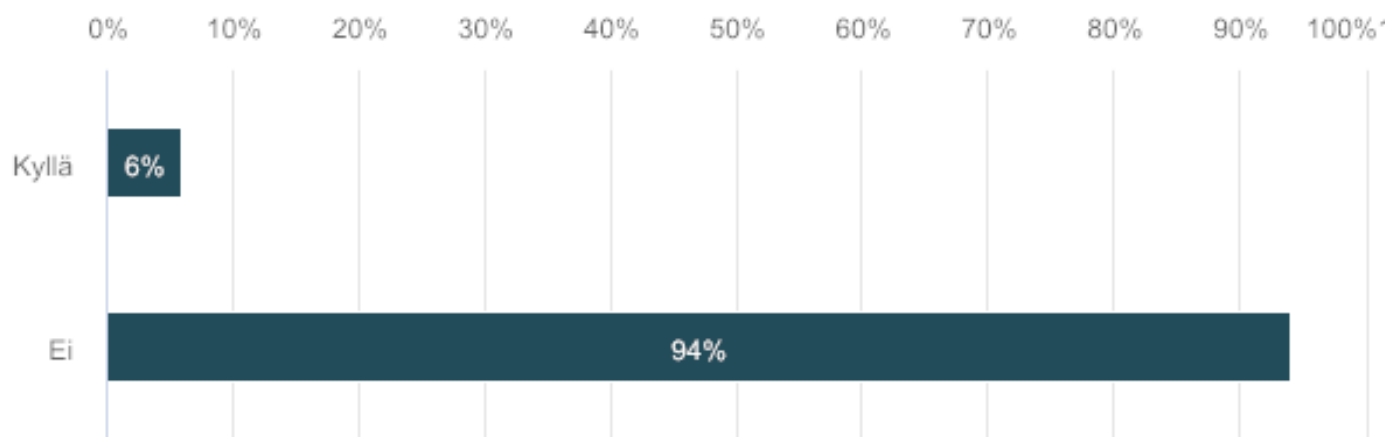
Vastaajien määrä: 87



	n	Prosentti
Kyllä	21	24,1%
En	66	75,9%

## 28. Kohdistuiko häirintä sinuun?

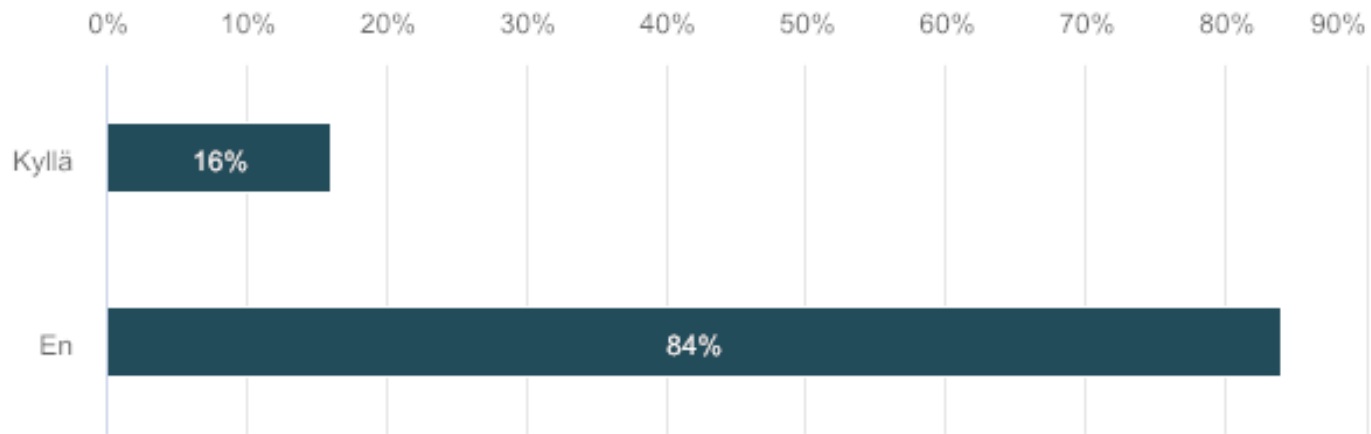
Vastaajien määrä: 48



	n	Prosentti
Kyllä	3	6,2%
Ei	45	93,8%

## 29. Kerroitko häirintään syyllistyneelle, että hänen tulisi lopettaa ahdistavaksi tai epämiellyttäväksi koettu käytös?

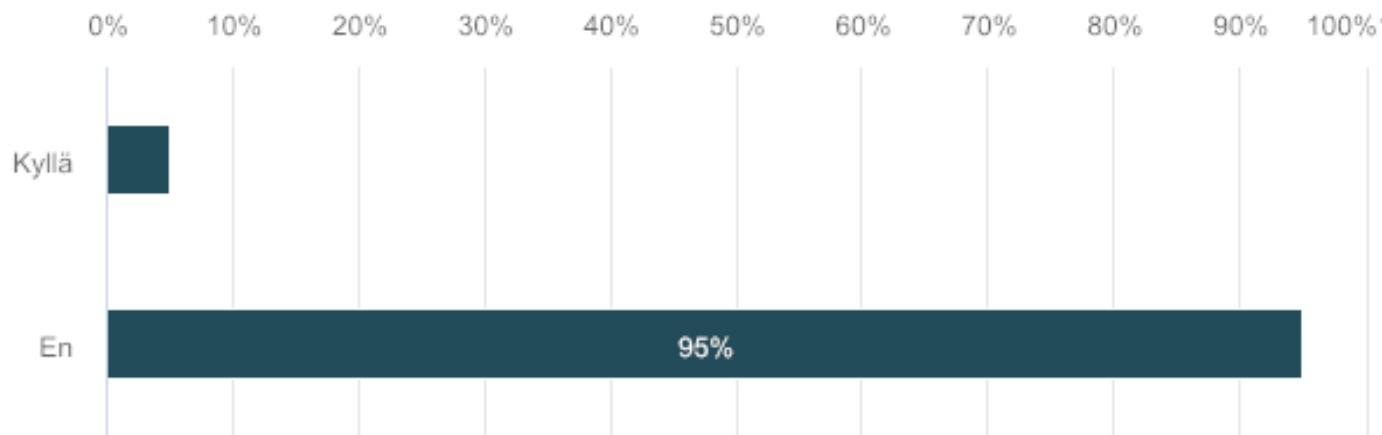
Vastaajien määrä: 44



	n	Prosentti
Kyllä	7	15,9%
En	37	84,1%

### 30. Saatoitko häirintätapausten henkilökunnan tietoon?

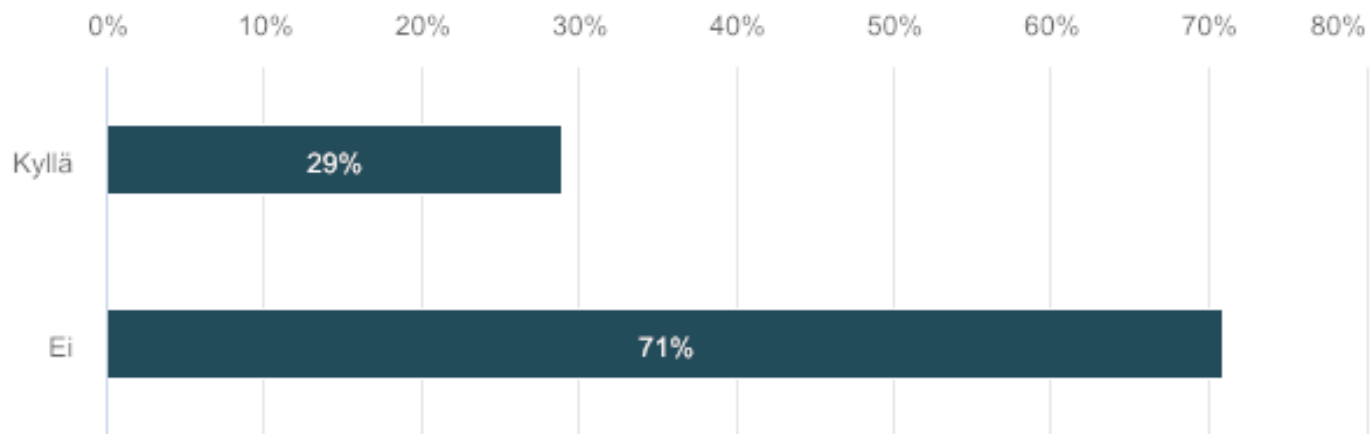
Vastaajien määrä: 42



	n	Prosentti
Kyllä	2	4,8%
En	40	95,2%

### 31. Syylistyikö häirintään toinen opiskelija?

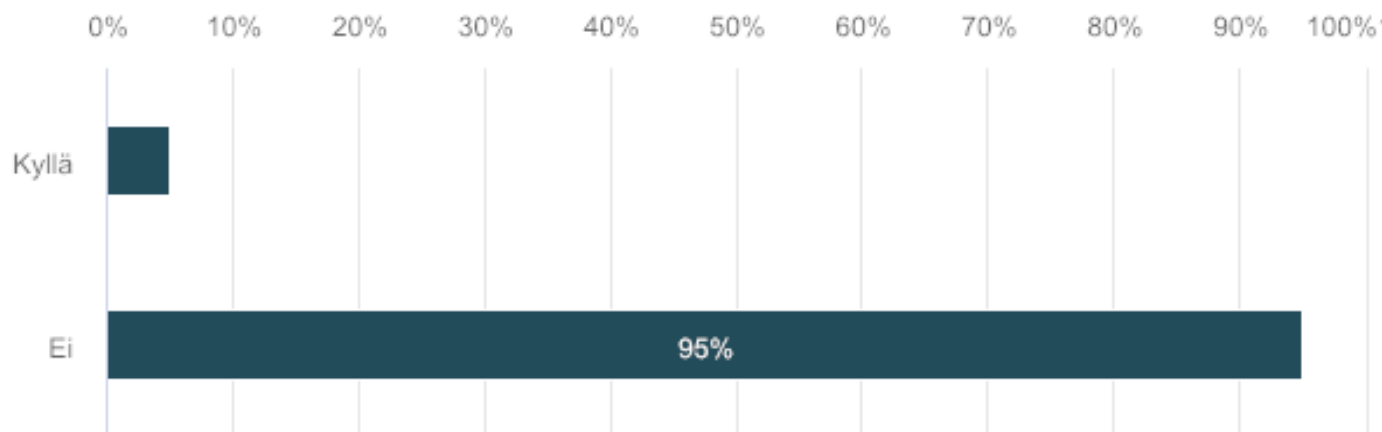
Vastaajien määrä: 41



	n	Prosentti
Kyllä	12	29,3%
Ei	29	70,7%

### 32. Kuuluiko häirintään syylistynyt koulun henkilökuntaan?

Vastaajien määrä: 41



	<b>n</b>	<b>Prosentti</b> <b>i</b>
Kyllä	2	4,9%
Ei	39	95,1%



### 3. Arvio aikaisempaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista

Aiemmin on pyritty tutustuttamaan opiskelijoita lisää toisiinsa ja pyritty kuuntelemaan myös niitä, jotka eivät ole aina äänessä. Huomiota on kiinnitetty asialliseen puheeseen niin opiskelijoilla kuin henkilökunnalla. Oppiaineiden sisältöihin on liitetty mahdollisuuksien mukaan kyselyssä aiemmin esille nousseita asioita, esimerkiksi vihapuheen tunnistamista.

Häirintätapausten määrä on voimakkaassa kasvussa verrattuna edellisen kyselyn tuloksiin.

Lukuvuosina 2019-2020 ja 2020-2021 suuri osa lukuvuoden opetuksesta on tapahtunut etänä. On luultavaa, että todellisten sosiaalisten kontaktien vähyys ja keskittyminen sosiaalisen median maailmaan on lisännyt häirintäkokemusten määrää. Koulussa ei ole pystytty toteuttamaan suunnitelman mukaista aktiivista puuttumista, eikä häirintää ole myöskään pystytty tämän takia havaitsemaan.

### 4. Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi lukuvuosina 2021-2022 ja 2022-2023

- Tiedotetaan ryhmänohjaajien toimesta, että tällainen suunnitelma on olemassa, ja kehoitetaan kääntymään välittömästi rehtorin, opinto-ohjaajan, ryhmänohjaajan, aineenopettajan tai opiskeluhuoltohenkilöstön (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja) puoleen heti jos kokee yhdenvertaisuuttaan tai tasa-arvoaan loukatun.
- Nostetaan opiskeluhuoltohenkilöstön tunnettuutta ja luodaan aktiivisesti välittävää ja välitöntä mielikuvaa sekä opiskeluhuoltohenkilökunnasta että koko koulun opettajakunnasta.
- Pyritään heti opiskelujen alusta alkaen luomaan turvallinen ympäristö kaikille.
- Mietitään, miten kauempaa tulevien ryhmäytyminen varmistetaan. Erityisesti hiljaiset ja syrjäänvetäytyvät tulee muistaa myös huomioida. Lisätään ryhmäyttävää toimintaa opiskelujen alussa, mutta huomioidaan myös vähemmälle sosiaalisten kontaktien määrälle koronapandemian takia jääneet opiskelijaikäluokat.
- Painotetaan aktiivisesti sitä, että lukiossa ei sallita minkäänlaista henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa seksuaalista taikka muutakaan häirintää eikä minkäänlaista henkistä tai fyysistä väkivaltaa.
- Varmistetaan, että opiskelijat tiedostavat, että kaikkeen syrjintään puututaan, ja että henkilökunta ei ole välinpitämätöntä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusloukkausten edessä
- Muistutetaan, että häirinnän kohteeksi joutuessa tulee aina ilmaista häiritsijälle, että hänen käytöksensä on häiritsevää, ja tuoda asia muiden tietoon. Tarkkaillaan ilmapiiriä sen suhteen, uskalletaanko asioista sanoa suoraan. Opettajia kannustetaan toteamaan kyseinen asia myös havaitessaan opiskelijoiden välisessä keskustelussa epäkunnioittavaa käytöstä

- Kiinnitetään edelleen huomiota asialliseen kielenkäyttöön ja toisia kunnioittavaan kohteluun
- Pohditaan aktiivisesti kukin omia asenteitamme ja pyritään huomioimaan se, miten yleisimmät stereotyyppit, pinttyneet toimintatavat, asenteet ja rakenteet vaikuttavat itseemme, puheeseemme ja käytökseemme.
- Teemapäivien suunnittelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan myös tasa-arvotietoisuus- ja yhdenvertaisuusteemat. Seksuaalinen moninaisuus ja tasa-arvo otetaan mukaan yhtenä vaihtoehtona juhla- ja teemapäivien pajasuunnittelussa.
- Muistetaan kaikessa koulun toiminnassa sukupuolisensitiivisyys.
- Opiskelijavalintoihin osallistuvat henkilöt huolehtivat siitä, että jaettava informaatio ei ole sukupuolisidonnaista liittyen opiskelupaikka- ja ainevalintoihin. Tämä sekä toiselle asteelle että korkea-asteelle hakeuduttaessa.
- RO:t voivat käydä yksilöhaastattelutilanteissa lyhyen keskustelun siitä, tunteeko opiskelija itsensä syrjityksi.
- Opiskeluhooltoryhmän toimintaa tehostetaan tältä osin ja pidetään teema yhtenä opiskeluhooltotyön kehittämiskohteena.
- Tarkkaillaan selvästi huonontunutta tilannetta ja integroidaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käsitteleviä kysymysosioita myös muihin koulupolun aikana tehtäviin kyselyihin.
- Lukuvuosisuunnitelmassa täsmennetään kyseiselle lukuvuodelle suunnitellut tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimet ja painopisteet